विद्या भवन बालिका विद्यापीठ लखीसराय

वर्ग नवम विषय संस्कृत शिक्षक श्यामउदय सिंह

ता:-10-06-2021(एन.सी.आर.टी. पर आधारित)

पाठ: षष्ठ: पाठनाम भ्रान्तो बाल:

1. **"एतेभ्यः नमः" - इति उदाहरणमनुसृत्य नमः इत्यस्य योगे चतुर्थी विभक्तेः प्रयोगं कृत्वा पञ्चवाक्यानि रचयत।**
   उत्तराणि-
   i. देवाय नमः।
   ii. गुरवे नमः।
   iii. अध्यापकाय नमः।
   iv. वासुदेवाय नमः।
   v. देवेभ्यः नमः।
2. **'क' स्तम्भे समस्तपदानि 'ख' स्तम्भे च तेषां विग्रहः दत्तानि, तानि यथासमक्षं लिखत-**

‘क’ स्तम्भ	‘ख’ स्तम्भ
दृष्टिपथम्	पुष्पाणाम् उद्यानम्
पुस्तकदासाः	विद्यायाः व्यसनी
विद्याव्यसनी	दृष्टेः पन्थाः
पुष्पोद्यानम्	पुस्तकानां दासाः

3. **उत्तराणि-**

‘क’ स्तम्भ	‘ख’ स्तम्भ
दृष्टिपथम्	दृष्टेः पन्थाः
पुस्तकदासाः	पुस्तकानां दासाः

विद्याव्यसनी	विद्यायाः व्यसनी
पुष्पोद्यानम्	पुष्पाणाम् उद्यानम्

4. **(क) अधोलिखितेषु पदयुग्मेषु एकं विशेष्यपदम् अपरञ्च विशेषणपदम्। विशेषणपदम् विशेष्यपदं च पृथक्-पृथक् चित्वा लिखत-**

		विशेषणम्	विशेष्यम्
(i) खिन्नः बालः	-	________	________
(ii) पलायमानं श्वानम्	-	________	________
(iii) प्रीतः बालकः	-	________	________
(iv) स्वादूनि भक्ष्यकवलानि	-	________	________
(v) त्वरमाणाः वयस्याः	-	________	________

उत्तराणि-

		विशेषणम्	विशेष्यम्
(i) खिन्नः बालः	-	खिन्नः	बालः
(ii) पलायमानं श्वानम्	-	पलायमानं	श्वानम्
(iii) प्रीतः बालकः	-	प्रीतः	बालकः
(iv) स्वादूनि भक्ष्यकवलानि	-	स्वादूनि	भक्ष्यकवलानि
(v) त्वरमाणाः वयस्याः	-	त्वरमाणाः	वयस्याः

5. **(ख) कोष्ठकगतेषु पदेषु सप्तमीविभक्तेः प्रयोगं कृत्वा रिक्तस्थानपूर्तिं कुरुत-**

   i. **बालः ________________ क्रीडितुं निर्जगाम। (पाठशालागमनवेला)**

ii. __________________ जगति प्रत्येकं स्वकृत्ये निमग्नो भवति। (इदम्)

iii. खगः __________________ नीडं करोति। (शाखा)

iv. अस्मिन् __________________ किमर्थं पर्यटसि? (निदाघदिवस)

v. __________________ हिमालयः उच्चतमः। (नग)

उत्तर-

i. बालः पाठशालागमनवेलायाम् क्रीडितुं निर्जगाम।

ii. अस्मिन् जगति प्रत्येकं स्वकृत्ये निमग्नो भवति।

iii. खगः शाखायाम् नीडं करोति।

iv. अस्मिन् निदाघदिवसे किमर्थं पर्यटसि?

v. नगेषु हिमालयः उच्चतमः।